

THE BODY SHOP

**Be [REDACTED]
[REDACTED] Seen**

**Be [REDACTED]
[REDACTED] Heard**

**Förstå ungas
politiska deltagande**

In collaboration with:

United Nations
Office of the Secretary-General's
Envoy on Youth

Förord

I en tid när vår planet står inför aldrig tidigare skådade utmaningar – från covid-19-pandemin till en vändning av många års utvecklingsframsteg och den pågående klimatkrisen – är det uppenbart att vi snarast måste få världen tillbaka på rätt spår för en mer hållbar, rättvis och jämlik framtid. Trots det är världens politiska system fortfarande inte anpassade till denna vision. Vi ser fortfarande en uppenbar brist på mångfald när det gäller representationen i våra politiska system, ett bristande förtroende för institutioner och en väldigt svag politisk initiativkraft eller vilja att verkligen förändra hur saker och ting görs.

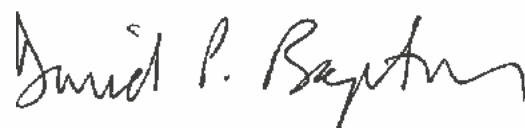
Alltför länge har vi sett samma kortsiktiga beslut fattas av samma sorts politiska ledare. För att utmana nuvarande förhållanden och leverera den typ av lösningar som medför transformerande förändring och påskyndar utveckling måste vi se till att de beslutsfattande rummen verkligen representerar alla de olika människor som besluten avser. Detta gäller särskilt ungas representation och delaktighet. För trots att hälften av jordens befolkning är under 30 år är unga bland de mest underrepresenterade i de rum där viktiga beslut fattas.

Det råder ingen tvekan om att unga har den energi, kunskap och kreativitet som krävs för att ta itu med några av världens mest akuta problem. Det globala samhället måste främja samarbeten över sektorer och generationer, öppna dörrarna till beslutsrummen och ge unga möjlighet att utnyttja sina färdigheter genom att delta i offentliga frågor, däribland politiska och medborgerliga processer, plattformar och institutioner på alla nivåer.

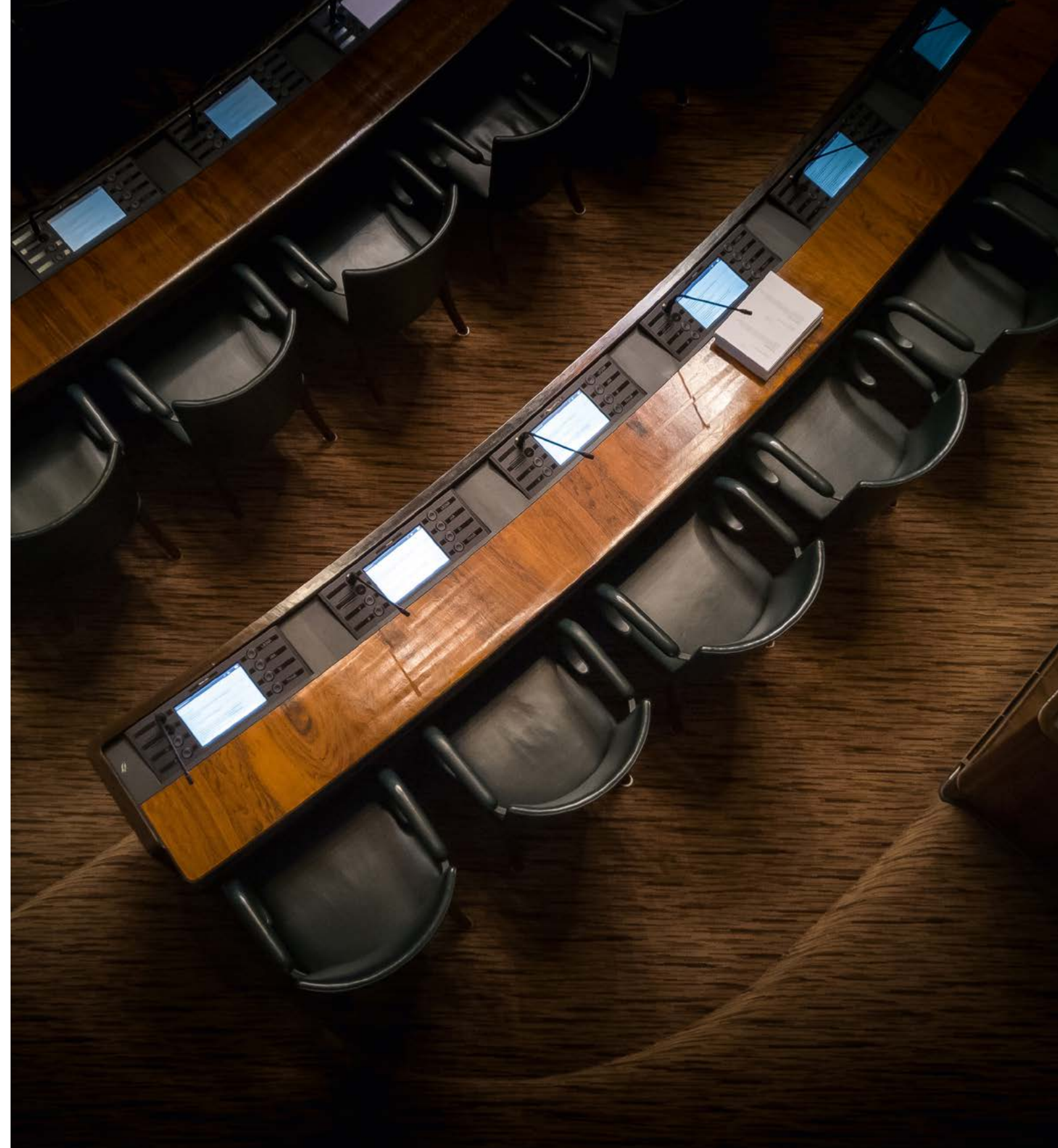
Unga förtjänar att få vara med och bestämma om sin framtid. Kampanjen “Be Seen, Be Heard” är vårt gyllene tillfälle att få till stånd ett paradigmskifte. Vi hoppas att du tillsammans med oss vill förespråka en framtid som erkänner ungas politiska delaktighet som en drivkraft för positiv förändring.

Jayathma Wickramanayake
FN:s generalsekreterares
sändebud för unga

David Boynton
Global VD, The Body Shop

Den här oberoende undersökningen är gjord av The Body Shop i samarbete med och teknisk hjälp från FN:s ungdomssändebud. Innehållet i rapporten står för avsändarna och speglar inte nödvändigtvis FN:s ståndpunkter.

Innehåll

Förord	Sida 4
Sammanfattning	Sida 7
1. Inledning: Unga vill skapa förändring, men kämpar för att bli sedda och hörda	Sida 10
2. Uppmuntra ungas deltagande i valprocessen 2.1. Kan en sänkning av rösträttsåldern göra skillnad? 2.2. För ung för att kandidera? 2.3. Vilken roll har politiska partier?	Sida 12
3. Unga vill skapa förändring även i utmanande miljöer 3.1. Är det viktigt med medborgarutbildning? 3.2. Var kan unga framföra sina synpunkter? 3.3. Kan meningsfullt deltagande öka det ömsesidiga förtroendet?	Sida 20
4. Ungas meningsfulla deltagande kan ske på alla nivåer 4.1. Hur kan unga delta på lokal och nationell nivå? 4.2. Hur ser ungas deltagande ut på nationell nivå? 4.3. Hjälper det att ha standarder för ungas delaktighet?	Sida 24
5. Uppmaning till handling – Kampanjen Be Seen. Be Heard	Sida 28
Referenser	Sida 30

Sammanfattning

Unga människor bryr sig – om vår planet, om vår framtid och om våra politiska system. Under det senaste årtiondet har unga initierat viktiga sociala rörelser och hanterat frågor som påverkar livet för dem själva och samhällen världen över. De har gjort det med hopp och optimism om framtiden i en tid när vi står inför extrema utmaningar. Vi behöver nya perspektiv som vägleder det politiska beslutsfattandet när globala konflikter, klimatförändringar och socioekonomiska frågor nu blir allt mer akuta.

Syftet med den här rapporten är att beskriva hur och varför unga deltar i politiskt beslutsfattande samt de utmaningar som ibland står i deras väg. Den lägger fram lagstiftnings- och politiska rekommendationer för att främja ungas behov och rättigheter och säkerställa att de får komma till tals på ett meningsfullt sätt i det offentliga livet och i beslutsprocesser. Rapporten har sammanställts gemensamt av The Body Shop International och FN:s generalsekreterares sändebud för unga som en del av kampanjen Be Seen, Be Heard. Denna globala kampanj lanseras under 2022 och syftar till att öka ungas deltagande på den politiska arenan och hjälpa dem att göra sina röster hörda inom alla områden i det offentliga livet. Målet med kampanjen är att inspirera till en förändring av lagstiftning eller politik samt stödja initiativ som främjar ungas deltagande i det politiska livet i samtliga 80 länder där The Body Shop verkar.

Unga har rätt att inkluderas i det politiska beslutsfattandet. Dock möter de i dag en del hinder på vägen till meningsfullt engagemang i de komplexa politiska systemen. Valmönstren bland dagens unga påverkas av administrativa, juridiska och ekonomiska hinder, bristande förtroende för politiker och institutioner, otillräcklig medborgarutbildning samt brist på kandidater som unga kan känna igen sig i.

**Den globala ungdomsundersökningen
Be Seen, Be Heard visar att 67 % tror på
en bättre framtid. Mest optimistiska är
de mellan 15 och 17 år.**

Trots detta fortsätter unga att arbeta outtröttligt för att göra sina röster hörda i frågor de bryr sig om. Politisk apati bland unga är en myt.

Ungas deltagande genom hela valprocessen är positivt för såväl de unga som samhället i stort. Till exempel har en sänkt rösträttsålder visat sig öka förtroendet för de demokratiska processerna. Att få rösta längre ned i åldrarna skapar vana och gör de politiska systemen mer rättvisa, inkluderande och representativa för befolkningen. Det visar också att unga har förmågan att engagera sig i svåra politiska val tillsammans med sina vuxna jämlikar.

Utöver att rösta bör unga även uppmuntras att kandidera till politiska ämbeten, där de är kraftigt underrepresenterade. Endast 2,8 % av parlamentsledamöter är under 30 år, och mindre än 1 % av dessa unga parlamentariker är kvinnor. Det handlar inte om bristande vilja. Faktum är att den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard fann att en tredjedel av de under 30 år kunde tänka sig att kandidera till offentliga uppdrag. Däremot finns det ett antal strukturella hinder som gör de obehöriga, däribland en nedre åldersgräns för kandidater.

I genomsnitt i världen måste unga vänta över fyra år från det att de får börja rösta till dess att de har rätt att själva ställa upp i val. Dessutom påverkas ungas möjligheter att ställa upp i val i olika länder även av kön, ras, etnisk bakgrund, funktionsnedsättning, sociokulturella normer och ekonomiska resurser. Utöver att själva kandidera kan unga också välja att engagera sig i politiska partiers ungdomsförbund. Men även om dessa forum är den första anhalten för politiska kandidater är de dåligt rustade för att möjliggöra ungas meningsfulla engagemang, och antalet nya, unga medlemmar blir allt färre.

Världen blir en allt mer komplex plats. Utöver de socioekonomiska effekterna av covid-19-pandemin står unga inför ökande ojämlikhet, förvärrade globala kriser till följd av klimatförändringar och utmaningar kopplade till våldsamma konflikter. Att ge unga möjlighet att tryggt kunna framföra sina

uppfattningar och åsikter är absolut nödvändigt på vägen mot social och miljömässig rättvisa och fred. Vi behöver akut ett forum där unga kan föra strukturerade diskussioner med varandra och makthavare för att komma fram till långsiktiga och meningsfulla lösningar.

I den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard framkom att tre fjärdedelar (76 %) av de under 30 år känner att politiker inte lyssnar på unga. Särskilt stark är den känslan i Sydafrika (90 %), Spanien (80 %) och Storbritannien (80 %). Och det gäller inte bara unga – även 65 % av de över 60 år känner så.

Förutom valprocesser är andra former av politiskt engagemang inte särskilt välkomnande för unga. Det finns en brist på tillit mellan unga människor och politiska institutioner och en växande uppfattning om att politiskt deltagande inte gör någon skillnad. För att överbrygga denna klyfta behöver unga människor stöd för att kunna diskutera med sina vuxna motsvarigheter på en jämlik nivå. Medborgarutbildning har en viktig roll i att underlätta kunskapsspridning om hur offentliga institutioner fungerar. Alla unga har dock inte lika tillgång till den, vilket ofta ytterligare missgynnar de som redan är marginaliserade.

Unga behöver också utrymme för att komma till tals. I de delar där sådant utrymme begränsas i de formella processerna tar unga till protester för att kunna uttala sig i frågor de bryr sig. Deras rätt till offentlig protest ska respekteras, men ytterligare möjligheter bör skapas i formella institutioner och processer.

**Den globala ungdomsundersökningen
Be Seen, Be Heard visar att de flesta är överens om
att åldersbalansen inom politiken är fel och mer än
två tredjedelar (69 %) i alla åldersgrupper håller med
om att fler möjligheter för unga att påverka politisk
utveckling och förändring skulle göra de politiska
systemen bättre.**

För att öka ungas deltagande i beslutsfattande processer behöver förändringsdrivande satsningar få stöd:

- sänka rösträttsåldern för lokala, regionala eller nationella val
- ta itu med rättsliga eller politiska hinder som direkt eller indirekt hindrar människor under 30 år från att kandidera till ledande positioner
- implementera omfattande medborgarutbildningsprogram för unga
- erkänna, stödja och etablera ungdomsledda organisationer och nätverk lokalt och nationellt, med direkt relation till nationella lagstiftare
- etablera formella, transparenta och mångsidiga mekanismer för ungas engagemang i nationell politisk utveckling, till exempel när det gäller klimatförändringar
- införa förenklad väljarregistrering för unga och förstagångsväljare, bland annat genom att avlägsna ekonomiska hinder som till exempel registreringsavgifter (där sådana förekommer)
- tillämpa finansiella minimikvoter för politiska partier med avseende på ungdomsfokuserade utgifter, framför allt när det gäller marginaliserade unga, däribland unga kvinnor, unga med funktionsnedsättning, unga från ursprungsfolk och unga från landsbygdsområden
- säkerställa ekonomisk hållbarhet och oberoende för politiska ungdomsförbund från sina moderpartier
- införa parlamentarisk kvotering för ledamöter under 30 år, inklusive jämställdhet mellan könen
- ta fram nationella ungdomsstrategier och -lagar tillsammans med unga och ungdomsorganisationer
- erkänna nya former av deltagande och aktivism bland unga, till exempel mobilisering på nätet och sakfrågebaserade kampanjer
- se till att utrymmen för ungas politiska deltagande ger de verklig makt och verkligt inflytande, även när det gäller budget och program

1. Inledning: Unga vill skapa förändring, men kämpar för att bli sedda och hörda

Politiska beslutsfattare tar varje dag tusentals viktiga beslut om framtiden för våra samhällen, länder och vår planet. Men unga¹ får sällan vara med och fatta dessa beslut, ett fenomen som dessvärre är utbrett.² De har en begränsad röst, liten makt och minimalt inflytande när det gäller att forma världen.

Unga saknar meningsfulla möjligheter att medverka i utformningen av politik, utvecklingen av lagstiftning och i de politiska beslut som kommer att förändra världens gång. The Body Shop och FN:s generalsekreterares sändebud för unga har gått samman för att ändra på just detta.

Den här rapporten är baserad på resultaten från den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard, som genomfördes i december 2021. Den storskaliga kvalitativa och kvantitativa undersökningen genomfördes i 26 länder. 27 043 människor i flera åldersgrupper deltog, däribland 14 160 personer mellan åldrarna 15 och 30. För att säkerställa hög tillförlitlighet och representativitet för resultaten inkluderade deltagarurvalet kvoter för ålder, kön, region och inkomst. Dessutom omfattades 59 % av världens befolkning i urvalet, vilket säkerställde en god geografisk spridning.

Hälften av människorna på vår planet är 30 år eller yngre och i slutet av 2030 förväntas detta ha ökat till 57 %. Ytterligare 10,9 miljarder människor kommer sannolikt att födas under det här århundradet. Som FN:s generalsekreterare påpekar i sin rapport Vår gemensamma agenda från 2021 måste unga få mer att säga till om i utformningen av vår framtid. Det kan vi bara uppnå om vi tänker och agerar gemensamt för deras räkning i ett långsiktigt perspektiv.³

Unga är inte en homogen grupp – de har olika erfarenheter och farhågor och reagerar på dessa på många olika sätt. I diskussionen om politiskt deltagande – eller bristen därav – är det därför

viktigt att förstå att unga vars identitet även korsar andra marginaliserade grupper, till exempel ursprungsfolk, personer med funktionsnedsättning, flyktingar och immigranter, HBTQI+ och kvinnor, ställs inför ytterligare utmaningar när det gäller att få politiskt inflytande och representation.

Trots den populära, allmänna uppfattningen att unga är oengagerade eller ointresserade av medborgerliga, sociala och politiska frågor är det de som går i spetsen för förändringar i sina samhällen – som förespråkare, entreprenörer och innovatörer – och som intar gatorna för att ställa beslutsfattare till svars. De talar om korruption, könsfrågan, rasism och socioekonomisk ojämlikhet samtidigt som de organiserar skolstrejker och leder storskaliga massprotester. Ungas agerande har förändrat de politiska frågorna och är en avgörande drivkraft bakom den uppmärksamhet som klimatfrågan numera får.

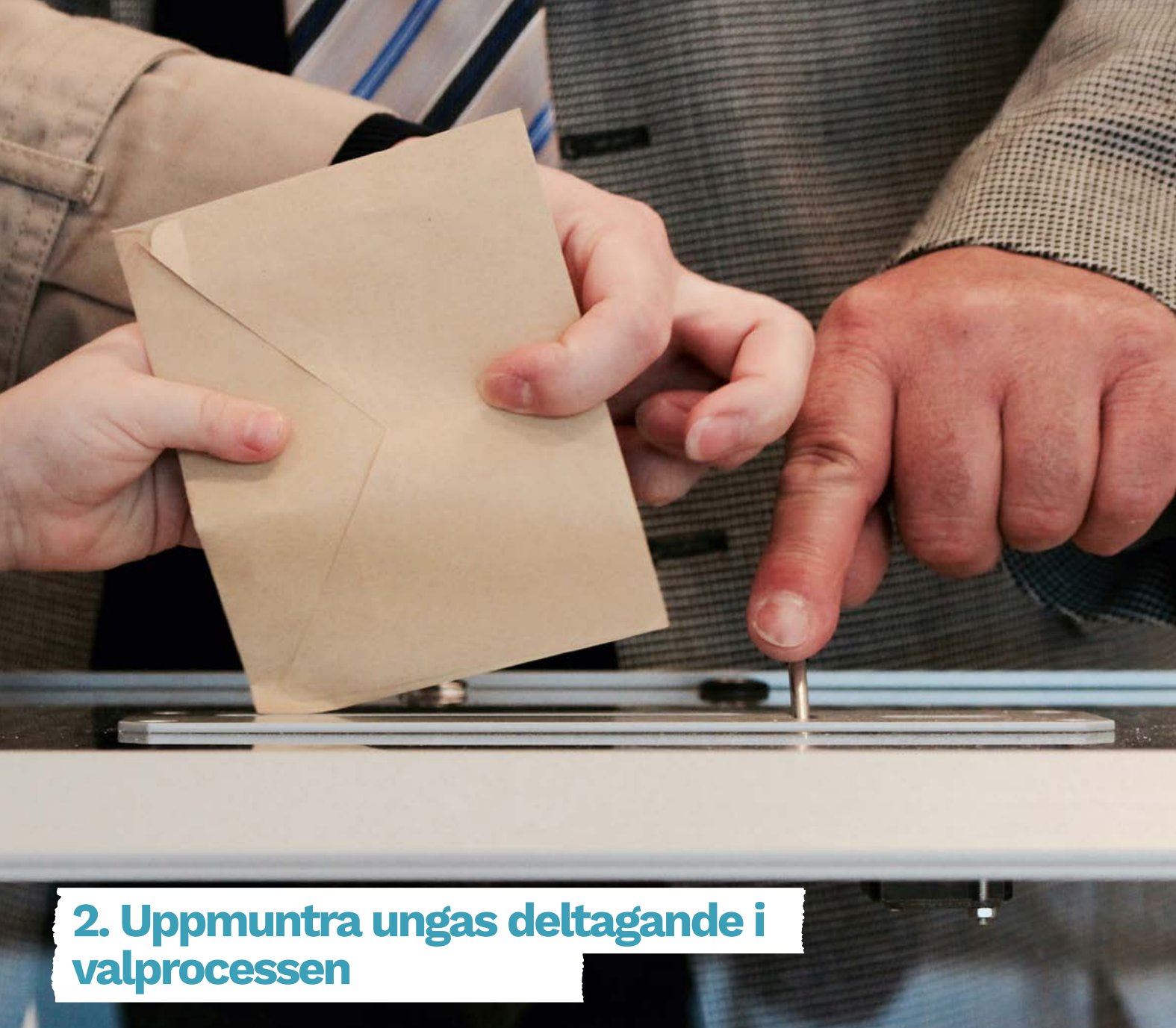
Forskning, däribland den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard, tyder på att unga är mycket mer politiskt engagerade än vad de får erkännande för.

Över hela världen engagerar sig unga aktivt i politiken. Däremot sker det på andra sätt än genom valprocessen, vilket tyder på att färre betraktar val som det främsta instrumentet för politiskt beslutsfattande. Unga har i alla delar av världen rätt att inkluderas i offentliga frågor, däribland politiska och medborgerliga processer, plattformar och institutioner på alla nivåer.⁴

När denna rättighet inte förverkligas reagerar unga på olika sätt. Vissa fortsätter att försöka påverka systemet, vissa ger upp och andra finner alternativa sätt att göra sin röst hörd. Den här rapporten belyser hur viktigt det är att tillgodose unga människors behov och förverkliga deras rättigheter som jämställda medborgare. Den syftar också till att visa varför det är så viktigt att systematiskt inkludera unga i beslut – både för dem som individer och för samhällen i stort.

Både formellt och informellt engagemang kan ses som politiskt deltagande. Båda är gynnsamma för en levande och motståndskraftig demokrati och bör stödjas. I den här rapporten ses ungas politiska deltagande som möjligheter för unga att på ett meningsfullt sätt delta i beslutsprocesser (inklusive val), både som väljare och som potentiella politiska kandidater, samt i lagstiftningsprocesser och politisk utveckling på lokal, nationell och internationell nivå.

2. Uppmuntra ungas deltagande i valprocessen

Argumenten för ungas meningsfulla deltagande i politiskt beslutsfattande överskuggas ofta av iakttagelser om lågt valdeltagande bland unga, vilket kan uppfattas och framställas som brist på intresse.⁵

I den globala ungdomsundersökningen *Be Seen, Be Heard* identifierades tre huvudsakliga skäl till varför unga kan anse att det är meningslöst att rösta:

- 1) Inverkan** - de känner att deras röst för närvarande inte gör någon skillnad, men skulle rösta om den gjorde det
- 2) Representation** - de känner att det inte finns någon person eller något parti som de vill rösta på, men skulle vara mer benägna att rösta om kandidaterna tänkte mer i linje med hur de själva tänker
- 3) Utbildning** - de skulle vara mer benägna att rösta om de förstod det politiska systemet bättre

Detta är inte förvånande. Politiska system världen över blir alltmer komplexa. I sin rapport *Vår gemensamma agenda* från 2021 noterar FN:s generalsekreterare att dagens ungdomar ser sin framtid äventyras på flera sätt. Den förvärras ytterligare av de allvarliga socioekonomiska konsekvenserna av covid-19-pandemin, den ökande ojämlikheten, människor som flyr våldsamma och destabiliserande konflikter och de allt större globala kriserna till följd av klimatförändringar. Många unga saknar tillit till befintliga institutioners och ledares förmåga att bemöta deras oro.

I den globala ungdomsundersökningen *Be Seen, Be Heard* framkom att tre fjärdedelar (76 %) av de under 30 år känner att politiker inte lyssnar på unga. Särskilt stark är den känslan i Sydafrika (90 %), Spanien (80 %) och Storbritannien (80 %). Och det gäller inte bara unga – även 65 % av de över 60 år känner så.

Unga har aldrig varit mer utbildade eller sammankopplade än vad de är i dag. Ändå stöter de fortfarande på stora hinder på vägen mot att uppnå sin fulla potential. Omkring 267 miljoner unga går inte i skolan och har ingen sysselsättning. Till följd av könsrelaterade förväntningar på obetalt hushållsarbete och informell anställning är två tredjedelar av dessa unga kvinnor. Pandemin har bara bidragit till att förvärra detta.⁶

Globalt sett är valdeltagandet bland personer mellan 18 och 25 år fortfarande lägre än för andra åldersgrupper.⁷

I vissa afrikanska länder är valdeltagandet och partiandan anknytning till ett visst parti) bland unga lägre än bland vuxna trots att över 60 % av befolkningen är under 30 år.

Dessutom sjunker valdeltagandet ju längre ett sittande parti sitter.⁸ I Australien ökade valdeltagandet år 2016, när unga registrerade sig för att rösta för samkönade äktenskap. Men i efterföljande val lät unga bli att rösta på kandidater som de inte tyckte representerade dem.⁹

Detta tyder på att unga är mer benägna att rösta när kandidater företräder deras intressen, men kanske låter bli att rösta om de inte hittar någon kandidat som verkar göra det.

Bortsett från deras motivation för att rösta **ställs unga och förstagångsväljare inför många strukturella hinder**. Ett av hindren är den dokumentation som krävs för att registrera sig för att rösta, till exempel ID-handlingar eller körkort med foton, vilket inte alla unga har. Ett annat hinder är det faktum att många unga når rösträttsålder kort efter sista registreringsdagen (i de länder där en sådan finns). I USA har valdeltagandet bland unga ökat sedan 2016, till stor del tack vare en systemförändring av vallagarna och valpolitiken. Delstater som automatiskt skickade poströstsedlar till registrerade väljare, och de som underlättade registreringen för nya väljare (oftast unga), såg en markant ökning av valdeltagandet bland unga.¹⁰ Detta bevisar att mindre systemförändringar kan uppmuntra unga att delta i politiska beslutsprocesser.

Vissa politiker och åskådare ser unga som “förändringssökande” som vanligtvis röstar på antietablissemangs- eller utkantspartier, även om det inte finns något tydligt stöd för detta i den information som finns om ungas valmönster. Detta kan leda till att etablerade politiska partier antingen låter bli att försöka få unga att rösta på dem eller till och med motverkar det (ibland underförstått), vilket är något man sett i Japan.^{11 12}

Det är uppenbart att nuvarande politiska system på olika sätt förhindrar ungas politiska engagemang, bland annat genom bristen på olika och representativa kandidater, inkluderande registreringssystem och till och med en ovälkomnande politisk kultur. Men trots dessa utmaningar **arbetar unga outtröttligt för att påverka politiska beslut kring frågor de bryr sig om – politisk apati bland unga är en myt**.

2.1. Kan en sänkning av rösträttsåldern göra skillnad?

Förutom de röstberättigade unga som deltar i valprocessen finns det många i åldrarna 15–29 år som inte har rätt att göra sin röst hörd på detta sätt. En av de vanligaste åtgärderna som diskuteras i samband med ungas politiska deltagande är möjligheten att sänka rösträttsåldern. Skulle detta kunna vara lösningen för att stärka ungas delaktighet i politiken?

Den globala ungdomsundersökningen

Be Seen, Be Heard visade att åtta av tio i alla åldersgrupper tycker att rösträttsåldern ska vara

18 år eller lägre. 90 % av de i åldrarna 15–17 år tycker att så borde vara fallet.

De flesta människor runt om i världen får dock inte rösta i lokala eller nationella val förrän de fyller 18 år. Det finns länder som undersöker möjligheten att låta 16- och 17-åringar rösta i vissa val, men en sänkning av rösträttsåldern till 16 år förblir en omtvistad fråga. Diskussionen är starkt kopplad till samhälleliga normer, och politiska ställningstaganden i frågan påverkas sannolikt av religion, kulturell och etnisk bakgrund samt samhällets förväntningar knutna till ålder.

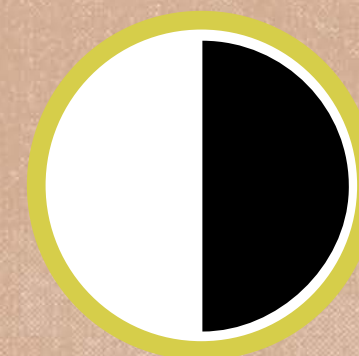
Åldersgränser för rösträtt har ofta satts godtyckligt eller som svar på specifika historiska sammanhang. De är inte huggna i sten och har ofta ändrats under historiens gång. I USA, till exempel, fick bara män 21 år eller äldre rösta fram till 1960-talet, då rösträttsåldern sänktes för att låta män från 18 år som kallades in för att slåss i Vietnamkriget ha något att säga till om i valsammanhang.¹³

För att anpassa till samhälleliga förändringar och för att stärka demokratin bör begränsningar i rösträtten emellanåt ses över. Covid-19-pandemin och dess återhämtningsperiod är ett tillfälle för regeringar att se över detta och ge unga mer utrymme att delta. Till exempel har EU förklarat 2022 som ett ungdomsår för att understryka vikten av ungas medverkan för att skapa en bättre framtid.¹⁴

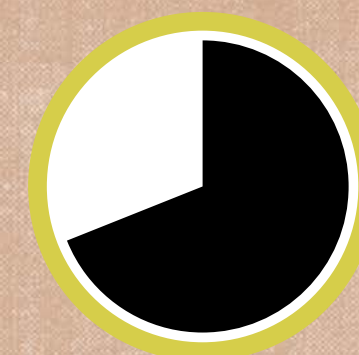
Även om bara ett fåtal länder i världen har sänkt rösträttsåldern till 16 år (se ruta) håller många andra på att undersöka frågan. The Body Shop UK stöder British Youth Council, som driver en växande kampanj med stöd av en brittisk parlamentarisk koalition för att sänka rösträttsåldern till 16 år. Bland annat hävdar kampanjen att det omöjligt går att motivera varför 16-åringar inte får rösta när de lagligen får arbeta, gifta sig, bli företagsledare, gå med i armén och dessutom är skattskyldiga.

Med tiden kanske vi får se allt fler 16-åringar runt om i världen få lov att rösta. Det finns olika sätt att driva sådan förändring. Ett bra sätt att testa denna strategi är att sänka rösträttsåldern lokalt. Dels ligger lokala frågor närmare väljarna, dels kan man utforska eventuella utmaningar innan strategin införs nationellt. Vissa länder har genomfört testfaser innan de gjort det obligatoriskt för 16- och 17-åringar att rösta, medan andra, som till exempel Storbritannien, har ägnat tid åt att förbättra medborgarutbildningen innan man antagit sådan lagstiftning.

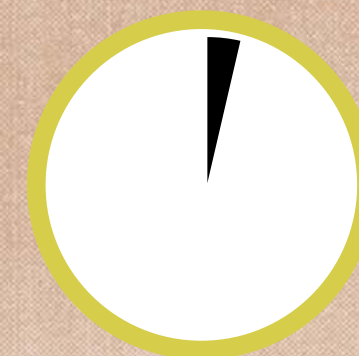
Youth in parliament

51 % of the world's population is under 30

73 % of countries restrict young people from running for office, even when they can vote

2 % of the world's parliamentarians are under 30

Det finns endast begränsade tillgängliga data om konsekvenserna av att sänka rösträttsåldern till 16 år, eftersom så få valperioder har hunnit passerat sedan länderna i fråga antog strategin. Men de tidiga data som finns är ganska konsekventa. Studier från ett kommunval i USA och allmänna val i Österrike visar att **16- och 17-åringar är angelägna politiska deltagare och att få rösta i tidig ålder skapar en vana**. Genom att tidigt introduceras i en kultur av politiskt deltagande kan 16- och 17-åriga väljare bli mer politiskt aktiva senare i livet än de som inte röstar förrän de fyller 18 eller 19 år.¹⁵

I Österrike, ett av de första länderna att sänka rösträttsåldern (2007), **har valdeltagandet bland unga ökat i linje med förtroendet för demokratiska processer**.¹⁶ Valmönstren bland personer under 18 år liknar eller är de samma som bland äldre personer. Detta visar att unga har **kunskapen och förmågan att engagera sig i politiska val** och att en sänkning av rösträttsåldern **inte är kopplad till specifik partipolitik**.¹⁷ I vissa länder har det partipolitiska argumentet framförts som ett skäl till att inte sänka rösträttsåldern. När man diskuterade sänkningen av rösträttsåldern till 16 år i Argentina menade motståndarna att det var ett sätt att hjälpa den politiker som föreslagit sänkningen att bli omvald.

Vissa av de som anser att unga är politiskt oengagerade argumenterar mot att sänka rösträttsåldern ur ett riskperspektiv. De hävdar att unga lätt kan manipuleras av vuxna, till exempel politiker eller föräldrar. Det finns dock bevis som stöder uppfattningen att unga är entusiastiska och intresserade av världen de lever i, och att en sänkning av rösträttsåldern skulle främja deras aktiva deltagande ytterligare. **Att bredda väljarkåren till unga från 16 år skulle göra det politiska beslutsfattandet mer rättvist, inkluderande och representativt för befolkningen som helhet**. Det borde gynna oss alla.

Det finns inget bättre sätt att verkligen se, höra och företräda unga människor samt uppmuntra deras politiskadeltagandeanattgedemdenbeslutanderätt som följer med att rösta i val.¹⁸ Med tanke på den växande globala unga befolkningen och de aldrig tidigare skådade kriser som världen står inför är detta brådskande. Det är dock viktigt att se till att sänkningen av rösträttsåldern sker på ett planerat och hållbart sätt samt att det kombineras med gedigna nationella medborgarutbildningsprogram för att förbereda väljare under 18 år.

Länder och territorier med en rösträttsålder på 16 år

Argentina - obligatoriskt att rösta för personer mellan 18 och 70 år, men valfritt för personer mellan 16 och 17 år (sedan 2012)

Österrike (sedan 2007)

Bosnien och Hercegovina - 16-åringar får bara rösta om de har sysselsättning

Brazil (sedan 1988)

Kuba (sedan 1976)

Ecuador (sedan 2008)

Estland - endast i lokala val (sedan 2015)

Tyskland - (sedan 1995 i vissa delstater)

Guernsey (sedan 2007)

Ungern - endast om de har gift sig före 18 år

Isle of Man (sedan 2006)

Jersey (sedan 2008)

Malta (sedan 2015 i lokala val och 2018 i samtliga val)

Nicaragua (sedan 1984)

Skottland - 16-åringar får rösta i skotska parlamentsval och lokala val (sedan 2014)

Schweiz - endast i kanton- och kommunval i kantonen Glarus

Wales - 16-åringar får rösta i val till Wales nationalförsamling och till kommunfullmäktige (sedan 2021)

USA - i delstaterna Kalifornien, Florida och Alaska samt i två distrikt i Washington

2.2. För ung för att kandidera?

Man skulle kunna tro att alla som får rösta även får bli valda, men så är långt ifrån fallet.

Åldersgränsen för att kandidera till politiska ämbeten varierar stort i världen. Enligt Interparlamentariska unionen förbjuder 73 % av länderna unga från att kandidera, även när de får rösta.¹⁹

Globalt sett är den genomsnittliga lagliga åldersgränsen för politiska kandidater 22,5 år, alltså mer än fyra år efter den genomsnittliga rösträttsåldern. Åldersgränsen för att kandidera i

till exempel Mexiko är 21 år för underhuset och 25 år för överhuset. I Italien är åldersgränsen för att väljas in i överhuset 40 år.²⁰ Detta är särskilt problematiskt för länder med stor ung befolkning, till exempel Zimbabwe, där 20 % av befolkningen är mellan 15 och 24 år men inte får kandidera förrän de har fyllt 21 år.²¹

I den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard framkom att en tredjedel av de tillfrågade under 30 år skulle kunna tänka sig att kandidera.

Det visar att denna demografi, trots politiska system som diskriminerar unga, har en stor vilja att engagera sig politiskt. Politiska beslutsfattare runt om i världen måste bemöta detta.

Ungas politiska utanförskap har långtgående konsekvenser när det gäller politisk representation. Globalt sett är endast 2,8 % av parlamentsledamöter under 30 år. Detta trots att den åldersgruppen utgör hälften av världens befolkning.²² En fjärdedel (25 %) av de parlamentariska underhusen och 75 % av överhusen har ingen parlamentariker under 30 år.²³ Dessutom är mindre än 1 % av dessa unga parlamentariker kvinnor.²⁴

Även om representationen av unga har stigit stadigt sedan 2018 är den fortfarande chockerande låg. Det är emellertid uppmuntrande att vissa unga blir så politiskt engagerade trots de hinder de möter.

Åldersklyftan mellan väljare och politiska kandidater kan få stora konsekvenser för ungas politiska deltagande överlag. Kraven på att stärka ungas röst blir överflödiga om det inte leder till en större representation av unga. Om inte frågan kring representation kan lösas **kommer det bristande förtroendet mellan unga och politiska institutioner att fortsätta försämrats**. Dessutom kommer uppfattningen att politiskt deltagande inte gör någon skillnad fortsätta att växa. I en sådan inramning kommer valda ledare att ha väldigt lite, om ens något, ansvar gentemot unga människor.

En ändring av åldersgränsen för offentliga ämbeten måste gå hand i hand med en sänkning av rösträttsåldern och om möjligt vara densamma i båda fallen. Enkelt uttryckt bör alla som är röstberättigade även vara berättigade att kandidera till politiska ämbeten. En sänkning av åldersgränsen för att kandidera kommer att leda till fler valmöjligheter för väljarna, mer mångsidig representation och ökat deltagande bland unga. I den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard framkom att de flesta är överens om att åldersbalansen inom politiken är fel. Mer än

två tredjedelar (69 %) i alla åldersgrupper håller med om att fler möjligheter för unga att påverka politisk utveckling och förändring skulle göra de politiska systemen bättre. Framför allt skulle denna förändring innebära lika representationsrättigheter för unga, som förväntas ta vuxenansvar vid 16 eller 18 års ålder. Dessutom skulle den oundvikligen berika de politiska rummen och samtalen med en mängd nya idéer och perspektiv från de yngre generationerna.

I vissa länder, bland annat Kenya, Frankrike och Belgien, har man insett vikten av detta och börjat sänka åldersgränsen för att ställa upp i val.²⁶

I Turkiet har åldersgränsen sänkts två gånger – från 30 till 21 år 2007 och sedan till 18 år 2017 – tack vare gräsrotskampanjer ledda av unga och ungdomsorganisationer. **Detta resulterade i att Turkiet för första gången någonsin valde in en 18-årig MP i parlamentet**, en ung kvinna vid namn Elif Nur Bayram.²⁷ I Nigeria ser historien ungefär likadan ut. Med kampanjen Inte för ung för att kandidera krävde man dels en sänkning av åldersgränsen och avgiften för att kandidera, dels möjligheten för oberoende kandidater att kandidera. Detta har lett till en ökning av valdeltagandet bland unga.²⁸

Frågan kring åldersgränsen för kandidater blir mer komplex när den granskas i förhållande till faktorer som förhindrar ungas representation i politiken. **Kön, etnisk bakgrund, funktionsnedsättning, sociokulturella normer och ekonomiska resurser påverkar människors möjligheter att ställa upp i val olika länder.** Data från Interparlamentariska unionen visar att unga kvinnor är den minst representerade demografiska gruppen i parlament globalt sett.²⁹ Likaså är unga från kulturella och religiösa minoritetsgrupper som inte är väl integrerade i det politiska landskapet inte väl representerade i sina respektive parlament. Detta orsakar en dominoeffekt som ytterligare avskräcker unga från dessa underrepresenterade grupper från att delta i det politiska livet.

Den bistra verkligheten är att unga runtom i världen har högst begränsade, näst intill obefintliga, möjligheter att ställa upp i val medan de fortfarande är unga. Den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard visade också att 9 av 10 personer globalt ser hinder för att ge sig in i politiken. Hindren varierar, men bland annat anser man att politiken är för oärlig (33 %), byråkratisk (25 %) och komplicerad (22 %). Det är uppenbart att de nuvarande politiska systemen missgynnar unga.

Därför vänder vi blicken mot de politiska partierna, den första gränsen för politiska kandidater, för att undersöka vilka möjligheter till engagemang de erbjuder unga.

I Indien, världens folkrikaste land, är genomsnittsåldern 29 år. Över 50 % av befolkningen är under 25 år. Två tredjedelar är under 35 år. Trots det har **underhuset (Lok Sabha) inga ledamöter under 25 år och endast 2 % är under 35 år. I överhuset (Rajya Sabha) finns inga ledamöter under 35 år.**²⁵

2.3. Vilken roll har politiska partier?

Politiska partier är vanligtvis den första anhalten för unga som vill ställa upp i val. De är fortfarande en de mest bestående mekanismerna för politiskt engagemang. Men partierna är ofta mycket traditionella och värdesätter politisk lojalitet framför kvalifikationer. De tenderar också att följa en hierarki och etikettsregler, såsom kravet på att ha varit engagerad i partiet under en viss tid innan man kan ställa upp i val. Detta innebär att **det inte är särskilt lockande för de flesta unga som söker förändring att gå med i ett sedan länge etablerat politiskt parti**. Följaktligen är medlemskap i politiska partier mindre utbrett bland personer under 30 år än bland äldre vuxna. Globalt sett är endast 4,1 % av personer mellan 18 och 29 år aktiva partimedlemmar.³⁰

Politiska partier engagerar traditionellt sett unga genom sina ungdomsförbund, som helst ska vara ekonomiskt och politiskt oberoende och kunna utmana sitt moderparti. Men verkligheten kring hur politiska ungdomsförbund fungerar bidrar till att förklara det låga antalet unga parlamentariker och unga politiska kandidater.

Ofta ses ungdomsförbund inte som oberoende enheter, utan som en förlängning av moderpartiet som ska användas i kampanj- och rekryteringssyfte. Om moderpartiet är oense med ungdomsförbundet i en politisk fråga tenderar det att bortse från ungdomsförbundets ståndpunkt.³¹ Dessutom har ungdomsförbund sällan en egen budget, som ju är nyckeln till att kunna fungera så oberoende som möjligt. Deras möjlighet att genomföra program är ofta beroende av ekonomiskt stöd från deras moderparti, vilket resulterar i initiativ som är skräddarsydda efter moderpartiets önskemål.

Sedan tidigt 2000-tal har politiska partier haft svårt att locka nya partimedlemmar, i synnerhet unga.³² Dessutom stöter unga på ytterligare hinder om de beslutar sig för att kandidera till politiska ämbeten. Antingen måste de gå med i ett politiskt parti och “vänta på sin tur” eller också måste de bilda ett eget parti, alternativt ställa upp som en oberoende kandidat. **Unga är inte alltid angelägna om att vänta på sin tur.** Att bilda ett nytt och framgångsrikt politiskt parti är långt ifrån lätt. Det kräver omfattande nätverk, starkt medborgarstöd och ekonomiskt kapital bara för att registrera sig.³³ Detsamma gäller personer som ställer upp som oberoende kandidater.

Att bedriva politiska kampanjer kan vara oerhört dyrt. Bara nomineringsavgifterna kan vara tillräckligt för att hindra unga från att kandidera. **Det är svårare för marginaliserade (inklusive unga) grupper att få kampanjfinansiering på grund av kulturella och sociala hinder.** Än svårare är det i sammanhang där det förekommer korruption i de politiska partierna och där det inte finns några mekanismer som kontrollerar nivån på politiska donationer och partiutgifter.

Vissa länder erkänner detta problem och har infört lagstiftning som syftar till att stödja ungas deltagande. I exempelvis Irland måste politiska partier spendera en del av sin finansiering på att inkludera unga och kvinnor.³⁴ Trots detta är villkoren för unga politiska kandidater allt annat än rättvisa. Emmanuel Macron, som vid 39 års ålder valdes till den yngsta presidenten någonsin i Frankrike, lyckades med detta enbart genom att ta lån för att finansiera sitt nya partis kampanj.³⁵ Men finansiering garanterar inte politisk seger och är en risk som inte alla har viljan, förmågan eller möjligheten att ta. Som ett resultat har unga inte många alternativ när det gäller att kandidera medan de fortfarande är unga.

3. Unga vill skapa förändring även i utmanande miljöer

8 av 10 personer världen över anser att våra nuvarande politiska system behöver drastisk förändring för att kunna tjäna sitt syfte i framtiden. Generellt beskrev 84 % politiker som "egenintresserade" och 75 % tycker att politiker är opålitliga. Tre fjärdedelar av de under 30 år tycker att politiker och företagsledare har "ställt till det" för människor och för planeten. Det är uppenbart att de politiska systemen måste förändras.

I vissa länder förknippar inte unga de befintliga politiska systemen med att lösa samhällsproblem. Därför tenderar de att söka lösningar från organisationer i civilsamhället snarare än från regeringen. Den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard visar att en anledning till detta är att unga inte litar på offentliga institutioner eller politiker. De litar inte på att offentliga institutioner kommer att inkludera dem på ett meningsfullt sätt eller att politiker vill att unga ska inkluderas i politiken, särskilt inte när det inte finns något nära förestående val.

Utöver att inrätta mekanismer för att låta unga komma till tals i samband med val genom att uppmuntra dem att rösta och/eller kandidera bör regeringar hitta sätt att fånga upp och lyssna på dessa röster även utanför valcykeln. Det är viktigt för unga att kunna framföra sina synpunkter och utöva sin rätt att delta i och ha inflytande över de beslut som påverkar deras liv. Och det är absolut nödvändigt att unga får tillträde till de formella rummen för att samlas och diskutera politiska frågor.

3.1. Medborgarutbildningens roll

Ingen föds med förmågan att samarbeta eller delta i dagens lokala, regionala, nationella eller globala politiska system. Om vi förväntar oss att unga ska vara politiskt engagerade måste vi ge dem det stöd de behöver för att kunna möta andra, även äldre människor, på samma nivå.

I undersökningen av varför unga bryr sig mer om sakfrågebaserad politik än om att engagera sig i övergripande politiska system kan bristen på medborgarutbildning spela stor roll. En nyligen genomförd studie om minskningen av det övergripande politiska engagemanget i USA³⁶ visar att **skolan spelar en avgörande roll för att underlätta spridningen av relevant kunskap genom lektioner i medborgarutbildning** som förklarar hur offentliga institutioner fungerar och som skapar demokratiska värderingar och principer hos unga människor tidigt i livet. Ungdomsorganisationer och människor som arbetar med ungdomar gör vad de kan för att tillgodose behovet genom att erbjuda informell medborgarutbildning. Alla har dock inte lika tillgång till dessa möjligheter, vilket är något som ytterligare missgynnar unga människor som redan är marginaliserade, till exempel unga kvinnor och flickor, unga med funktionsnedsättning, unga från ursprungsfolk och unga som bor på landsbygden eller i krisdrabbade områden.

Unga möter många hinder på vägen till att bli och bli erkända som autonoma medborgare. Bristen på inkluderande och tillgängliga möjligheter till sysselsättning, obetalda praktikplatser, klyftan mellan utbildningssystemet och arbetsmarknaden, bristen på möjligheter till medborgarutbildning och ungdomarnas brist på de färdigheter som krävs för att bli ekonomiskt oberoende är alla faktorer som begränsar deras möjligheter att delta i det politiska beslutsfattandet.

3.2. Var kan unga framföra sina synpunkter?

Beslutsfattande organ bör tillåta flera och olika kanaler där unga kan framföra sina synpunkter. Även om röstning är den mest kända formen av engagemang i det offentliga livet pekar det låga valdeltagandet bland unga på behovet av alternativa sätt att engagera sig. Unga behöver fler möjligheter att uttrycka sina åsikter om beslut som påverkar deras liv.

Systematiskt utanförskap i politiska beslutsprocesser leder till att unga i allt större utsträckning intar gatorna och kräver att bli hörda.³⁷ Regeringar eller myndigheter måste helt enkelt säkerställa att unga tryggt kan utöva sin yttrandefrihet, sin rätt att delta i fredliga sammankomster och sin föreningsfrihet. Trots det vi ser en utveckling i motsatt riktning.³⁸

I den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard framgår ungas höga deltagande i fredliga demonstrationer. Det är nämligen fyra gånger så troligt att personer mellan 15 och 23 år har deltagit i proteströrelser jämfört med äldre.

Att demonstrera är inte det enda sättet för unga att uttrycka sina åsikter, men det är fortfarande ett av de enda alternativen i ett exkluderande politiskt system.

Ett slående exempel på detta är ungdomsprotesterna i Belarus, där ungas inflytande i demokratin begränsas genom systematiskt fängslande och en vägran att erkänna ungdomsorganisationer.³⁹

3.3. Meningsfullt deltagande leder till ökat förtroende

Den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard visar att 67 % av alla tillfrågade tror på en bättre framtid. Mest optimistiska är personer mellan 15 och 17 år. Detta speglar resultaten av de världsomspännande samråd som genomfördes 2020 med anledning av FN:s 75-årsjubileum.⁴⁰

Ungas makt att påverka de beslut som påverkar deras liv är den viktigaste delen i deras politiska deltagande. Även om många beslutsfattare och politiker har blivit bättre på att uppmuntra ungas deltagande och lyssna på ungas synpunkter har de generellt sett varit mindre bra på att låta unga få verkligt inflytande. Detta är skillnaden mellan symboliskt och meningsfullt politiskt deltagande.

Principerna för ungas meningsfulla deltagande:

- institutionellt mandat
- rättsbaserat
- tryggt
- utsett
- tillräckliga resurser
- öppet
- tillgängligt
- frivilligt
- informativt med ömsesidigt ansvar och vederbörlig hänsyn till mångfald och inkludering.⁴¹

För att ungas deltagande ska vara meningsfullt bör det vara varaktigt, och ge unga så mycket direkt röstmakt som möjligt. Genom att tillämpa konsensusprincipen säkerställs att inga beslut fattas om inte de unga godkänner eller håller med om dem.

När initiativ för ungas deltagande skapas kan unga inledningsvis anses ha en rådgivande roll. Men de bör så småningom anses jämställda med beslutsfattarna och få makten att medbesluta om frågor som påverkar dem. I alla sammanhang innebär detta att unga ska ha direkt inflytande över beslut som påverkar deras liv och/eller att sådana beslut inte ska fattas utan att ungas synpunkter inkluderas och beaktas. Till exempel har den brasilianska kommunen Porto Alegre framgångsrikt infört medborgarbudget, som involverar människor från alla delar av samhället, även barn och unga.

Detta har skett i sådan utsträckning att medborgarbudget nu sprids som en effektiv mekanism för ökat deltagande bland unga.⁴² Processen att tillåta den här typen av makt för unga har ett nära samband med att skapa förtroende, empati och solidaritet mellan yngre och äldre generationer samt förstå deras ömsesidiga intresse. Det är inte bara unga som kommer att gynnas av det här, utan även politiska beslutsfattare och makthavare. Unga är framåtsträvande till sin natur, ännu obesvärade av de gränser som äldre ofta sätter på sina ambitioner. Detta gör att de kan bidra med nya perspektiv på befintliga frågor som många erfarna politiker skulle förbise, vilket kan gynna samhället i stort.

Att skapa förtroende för och hos unga, och ge dem verklig makt, kommer att leda till en ändring av deras politiska roll från aktivister till samarbetspartners som kan delta i hela det politiska systemet, inte bara i enskilda frågor.

4. Meningsfullt deltagande kan ske på alla nivåer

Utvecklingen av oberoende och hållbara mekanismer för ungas deltagande som är baserade på enskilda frågor kan ha positiv inverkan på valdeltagandet bland unga. Det kan också bidra till att avlägsna hinder för unga politiska kandidater. I Storbritannien finns det till exempel lokala ungdomsråd som skapar ungdomspaneler för klimatfrågan i syfte att låta unga komma till tals i beslut som rör klimatförändringar.⁴³

I dag fattas beslut som påverkar ungas liv på lokal, nationell och global nivå. Vissa samhällsfrågor, såsom covid-19-pandemin och klimatförändringarna, överskrider våra landsgränser och kräver en mer multilateral strategi för att kunna lösas på ett hållbart sätt.

4.1 Hur kan unga delta på lokal och nationell nivå?

Nationella ungdomsråd (NYC) spelar en viktig roll när det gäller att underlätta ungas politiska deltagande på nationell nivå genom att fungera som en bro mellan unga och beslutsfattare. Nätverken, som mestadels består av ungdomsorganisationer, studentkårer och nationella ungdomsparlament, erkänns ibland officiellt av regeringen som ett av de främsta sätten att införliva ungas perspektiv i relevanta regeringsbeslut.

Även om inte alla länder har eller erkänner nationella ungdomsråd bidrar ungdomsråden till att institutionalisera ungas deltagande i politiken och göra det tillgängligt för ett brett spektrum av unga.

I vissa fall föredrar beslutsfattare att samarbeta med ungdomsrepresentanter från nationella ungdomsråd

på grund av deras legitimitet och representativa natur. De representerar inte bara unga, utan även ungdomsorganisationer.

Nationella ungdomsråd kan erkännas på olika sätt. På Cypern, till exempel, bevakar nationella ungdomsrådet införandet av landets ungdomsstrategi.⁴⁴ Estlands nationella ungdomsråd hjälper regeringen att utveckla sina beslutssystem så att de inkluderar unga, och stöder fördelningen av finansiering till ungdomsorganisationer.⁴⁵

Nationella ungdomsråd är inte (och ska inte vara) den enda vägen för ungas politiska deltagande. För att öka ungas deltagande i politiska beslutsprocesser är det viktigt att inte förbise den lokala nivån. Precis som på nationell nivå kan ungas lokala deltagande vara mångsidigt och återspegla lokala frågor, mekanismer för deltagande och tillgång till resurser. Enligt den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard är unga i landsbygdsområden mindre optimistiska om framtiden än deras jämnåriga i städerna, och sannolikheten att de har deltagit i politisk verksamhet är mindre. Den ökade närvaron av teknik och utbildningsresurser gör att unga deltar i politiken på olika sätt, bland annat digitalt.

Till exempel har The Body Shop i Grekland ingått samarbete med ActionAid Hellas för att främja inrättandet av ungdomsråd på lokal, kommunal och nationell nivå. Genom programmet Young Mayors, som leds av Storbritanniens ungdomsråd, kan unga representanter från lokala ungdomsråd gå bredvid borgmästaren i deras respektive område. Vissa "unga borgmästare" har även beslutanderätt och egen budget.⁴⁶

4.2. Hur ser ungas deltagande ut på nationell nivå?

Det är uppenbart att ungas politiska deltagande inte slutar vid landsgränserna. Internationella och mellanstatliga institutioner som FN, Europarådet, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och EU fattar också beslut som direkt påverkar livet för unga människor. Men **att delta i dessa forum kan vara betydligt svårare för unga än att delta på nationell nivå.**

Internationella ungdomsorganisationer och rörelser som Scouterna, Internationella Rödakors- och rödahalvmånefederationen, Europeiska ungdomsforumet, Skolstrejk för klimatet, International Coordination Meeting of

Youth Organisations (ICMYO), Pacific Youth Council och många andra främjar ungas deltagande genom att fungera som en bro mellan de unga och dessa institutioner.

Organisationernas nationella kontor bidrar också till att överbrygga klyftan mellan lokala och internationella nivåer. De är väl rustade att ge unga den kunskap och det stöd de behöver för att delta i komplexa och potentiellt skrämmande internationella politiska institutioner.

Det faktum att unga från flera olika länder deltar i dessa globala rörelser, organisationer och institutioner **underlättar kunskapsutbyte och bidrar till interkulturell medvetenhet och relationer.** Sådana här institutioner tenderar också att fokusera på lagar och förordningar som inte är juridiskt bindande, vilket innebär att **de lämpar sig väl för att testa olika modeller för ungas deltagande.** Till exempel tillämpar Europarådet en välkänd modell för ungas deltagande som kallas "gemensam ledning" ("co-management").

Det innebär att unga representanter och politiska beslutsfattare från alla länder i Europa gemensamt kommer överens om organisationens program och budget baserat på konsensus. I detta forum väger ovanligt nog de ungas och de politiska beslutsfattarnas röster lika tungt. Vissa europeiska länder har själva försökt att införa denna modell. Till exempel instiftade Nordmakedonien ett system för ungas deltagande med lika röstmakt i sin ungdomslag från 2020.⁴⁷

Ungas deltagande i politiskt beslutsfattande är en komplex process. I många sammanhang kommer framsteg på området att kräva flera åtgärder som är anpassade till specifika situationer samtidigt. Precis som länder – och unga – kan lära sig av internationella institutioners inställning till ungas deltagande kan grannländer dela kunskap och bästa praxis med varandra. De kan utveckla liknande modeller eller standarder för att främja ungas deltagande i sina beslutsprocesser. Ungas internationella deltagande i beslutsprocesser kan också leda till globala standarder för ungas deltagande som sipprar ned till nationell nivå. Till exempel har FN:s resolution om unga, fred och säkerhet (2250) fått vissa länder att värdesätta vikten av ungas deltagande i fredsbyggande.

4.3. Hjälper det att ha standarder för ungas delaktighet?

En del länder ser ungas deltagande i politiskt beslutsfattande på nationell nivå som ett sätt att lösa negativa ungdomstrender. I Papua Nya Guinea betraktas arbetet med att öka ungas deltagande i det lokala och nationella beslutsfattandet som ett sätt att minska den höga brottsligheten.⁴⁸ Och i Ghana ses ungas deltagande i beslutsfattandet som avgörande för att unga ska lära sig om och tillämpa demokratiska värderingar.⁴⁹

Ungas deltagande i nationellt beslutsfattande har uppmuntrat vissa regeringar att skapa särskilda standarder för ungdomspolitik, däribland nationella ungdomslagar eller -strategier som styr ungas deltagande på den politiska arenan. Ungdomslagar kan omfatta allt från meningsfulla mekanismer för ungas deltagande i beslutsprocesser till sysselsättningsstrategier och finansiering av ungdomsorganisationer. Sådana nationella standarder hjälper länder att förbättra deltagandet bland och inkluderingen av unga. De kan också ge vägledning i diskussioner kring bästa praxis och underlätta anpassningen och formaliseringen av tillvägagångssätt i länders initiativ för ungdomsinkludering. Men för att vara hållbara och relevanta är det nödvändigt att unga och ungdomsorganisationer får vara med och leda arbetet med att utarbeta, utveckla och införa dessa ungdomslagar eller -strategier.

Beroende på hur långt ett land har kommit i sin demokratiska utveckling kan en ungdomslag ses som antingen nödvändig eller överflödig. Länder som till exempel Danmark, som har starka demokratiska värderingar och en historia av hållbar ungdomsinkludering, kanske inte känner behov av att anta en ungdomslag. I länder som Bosnien och Hercegovina däremot kan en ungdomslag anses nödvändig för att skydda inkluderingen av unga i politiskt beslutsfattande mot ett politiskt klimat där ledarna frekvent byts ut.⁵⁰

5. Uppmaning till handling – Kampanjen Be Seen, Be Heard

I sin nya rapport, Vår gemensamma agenda, ger FN:s generalsekreterare konkreta rekommendationer för ökat meningsfullt, mångsidigt och effektivt deltagande bland unga i politiskt beslutsfattande världen över.⁵¹ Att systematiskt öka ungas deltagande kommer att kräva mycket arbete, men forskning visar att unga vill och är redo att inkluderas så fort systemet tillåter det.

Att inkludera och engagera människor under 30 år i politiken måste ske heltäckande, omfattande och integrerat. Genom att inkludera unga mellan valcyklerna snarare än omedelbart före ett val hjälper vi dem att bygga upp sina demokratiska färdigheter och öka sitt engagemang i valprocesserna. Och genom att sätta samma åldersgräns för att rösta som för att kandidera får fler unga möjlighet att rösta för någon som företräder deras intressen, och uppmuntras på så sätt att delta i val.

The Body Shop och FN:s generalsekreterares sändebud för unga lanserar Be Seen, Be Heard, den största globala kampanjen hittills som fokuserar specifikt på att stärka ungas röst och främja ungas deltagande i politiken.

Genom detta samarbete kommer kampanjen att förespråka systemförändringar för att säkerställa att unga blir bättre representerade i politiskt beslutsfattande på alla nivåer samt att deras behov och rättigheter tillgodoses.

Vårt gemensamma kampanjmål är att förändra en del av lagstiftningen eller politiken samt stödja initiativ som främjar ungas deltagande i det politiska livet i samtliga 80+ länder där The Body Shop verkar.

För att kunna tillgodose ungas behov och rättigheter samt säkerställa att deras röster blir hörda på ett meningsfullt sätt i det offentliga livet och beslutsfattandet ska initiativ som främjar lagstiftnings- och politiska ändringar stödjas, däribland initiativ för att:

- sänka rösträttsåldern för lokala, kommunala eller nationella val
- ta itu med rättsliga eller politiska hinder som direkt eller indirekt hindrar människor under 30 år från att kandidera till ledande positioner
- implementera omfattande medborgarutbildningsprogram för unga
- erkänna, stödja och etablera ungdomsleda organisationer och nätverk lokalt och nationellt, med direkt relation till nationella lagstiftare
- etablera formella, transparenta och mångsidiga mekanismer för ungas engagemang i nationell politisk utveckling, till exempel när det gäller klimatförändringar
- införa förenklad väljarregistrering för unga och förstagångsväljare, bland annat genom att avlägsna ekonomiska hinder som till exempel registreringsavgifter (där sådana förekommer)
- tillämpa finansiella minimikvoter för politiska partier med avseende på ungdomsfokuserade utgifter, framför allt när det gäller marginaliserade unga, däribland unga kvinnor, unga med funktionsnedsättning, unga från ursprungsfolk och unga från landsbygdsområden
- säkerställa ekonomisk hållbarhet och oberoende för politiska ungdomsförbund från sina moderpartier
- införa parlamentarisk kvotering för ledamöter under 30 år, inklusive jämställdhet mellan könen
- ta fram nationella ungdomsstrategier och -lagar tillsammans med unga och ungdomsorganisationer
- erkänna nya former av deltagande och aktivism bland unga, till exempel mobilisering på nätet och sakfrågebaserade kampanjer
- se till att utrymmen för ungas politiska deltagande ger de verklig makt och verkligt inflytande, även när det gäller budget och program

Referenser

1 Det finns ingen global definition av ungdomar. I linje med FN:s systemomfattande ungdomsstrategi, Youth 2030, tas en rad definitioner som används av FN och olika länders regeringar upp i den här rapporten utan förbindelse. Det är emellertid värt att notera att FN, för statistiska ändamål, definierar “ungdomar” som personer i åldrarna 15–24 år, och att FN:s säkerhetsråds resolution 2250 definierar “ungdomar” som personer mellan 18 och 29 år. I den här undersökningen betraktas som unga eller ungdomar de personer mellan 15 och 29 år som deltagit i den globala ungdomsundersökningen Be Seen, Be Heard.

2 <https://www.youth4peace.info/system/files/2018-10/youth-web-english.pdf>

3 https://www.un.org/en/content/common-agenda-report/assets/pdf/Common_Agenda_Report_English.pdf

4 www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/ProfessionalInterest/crc.pdf

5 <https://www.nytimes.com/2020/10/08/upshot/youth-voting-2020-election.html>

6 https://www.un.org/en/content/common-agenda-report/assets/pdf/Common_Agenda_Report_English.pdf

7 <https://www.un.org/youthenvoy/politicalparticipation/>

8 <https://gsdrc.org/document-library/the-political-participation-of-africas-youth-turnout-partisanship-and-protest/>

9 <https://www.smh.com.au/federal-election-2019/voter-turnout-at-record-low-after-young-people-disengage-20190530-p51sol.html>

10 <https://circle.tufts.edu/latest-research/half-youth-voted-2020-11-point-increase-2016>

11 <https://www.npr.org/2021/10/29/1050620562/low-turnout-among-young-voters-in-japan-may-mean-the-ruling-party-stays-in-power>

12 Fallet med Japan står i strid med tanken att regeringspartierna kan driva på för ungas röstande för politisk vinning. Sedan rösträttsåldern sänktes 2017 riskerar Japans styrande parti att hotas om den unga befolkningen mobiliserar sig vid vallokalerna.

13 <https://www.cbs8.com/article/news/politics/elections/why-is-the-voting-age-18/509-5f16a23d-19be-4c22-a61b-ec93c564bf46>

14 https://europa.eu/youth/year-of-youth_en

15 https://aceproject.org/ace-en/topics/yt/yt10/yt210/the-importance-of-youth-participation-in-formal#_edn6

16 <https://www.democraticaudit.com/2020/02/26/what-happens-when-the-voting-age-is-lowered-to-16-a-decade-of-evidence-from-austria/>

17 <https://rm.coe.int/voting-at-16-consequences-on-youth-participation-at-local-and-regional/168071a5ed>

18 <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-20164573>

19 <https://aceproject.org/ace-en/topics/yt/yt20/lowering-the-age-of-eligibility-to-run-for-office>

20 <https://www.senato.it/en/parliamentary-business/parliament>

21 <https://aceproject.org/ace-en/topics/yt/yt20/lowering-the-age-of-eligibility-to-run-for-office>

22 <https://data.ipu.org/age-brackets-aggregate>

23 <https://www.ipu.org/our-impact/youth-empowerment>

24 <https://www.ipu.org/event/young-womens-political-participation-and-leadership>

25 <https://data.ipu.org/age-brackets>

26 <https://aceproject.org/ace-en/topics/yt/yt20/lowering-the-age-of-eligibility-to-run-for-office>

27 <https://aceproject.org/ace-en/topics/yt/yt20/lowering-the-age-of-eligibility-to-run-for-office>

28 <https://guardian.ng/politics/increasing-demand-for-youth-participation-in-politics/>

29 <https://www.ipu.org/event/young-womens-political-participation-and-leadership>

30 <https://aceproject.org/ace-en/topics/yt/yt10/yt210/the-importance-of-youth-participation-in-formal>

31 <https://aceproject.org/ace-en/topics/yt/yt10/yt230/are-young-people-too-immature-to-be-included-in>

32 <https://aceproject.org/ace-en/topics/yt/yt10/yt210/the-importance-of-youth-participation-in-formal>

33 [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2012/462512/IPOL-AFCO_ET\(2012\)462512_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2012/462512/IPOL-AFCO_ET(2012)462512_EN.pdf)

34 <https://aceproject.org/ace-en/topics/yt/yt10/yt240/viewing-young-people-through-different-lenses>

35 <https://www.dw.com/en/french-elections-who-finance-the-candidates/a-38704682>

36 https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2018/06/2018-Brown-Center-Report-on-American-Education_FINAL1.pdf

37 <https://www.youth4peace.info/ProgressStudy>

38 <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/FAssociation/JointStatementRecentViolentEscalations.pdf>

39 <https://www.youthforum.org/news/no-young-person-should-live-in-fear-of-their-own-government>

40 http://www.un.org/sites/un2.un.org/files/un75report_september_final_english.pdf

41 <https://www.un.org/youthenvoy/wp-content/uploads/2020/05/Believe-in-Better.pdf>

42 <https://www.lincolnst.edu/publications/articles/participatory-budgeting-power-politics-porto-alegre#:~:text=In%20Porto%20Alegre%2C%20a%20popular,for%20governing%20their%20own%20community>

43 <https://www.local.gov.uk/case-studies/gloucestershire-county-council-youth-climate-panel>

44 <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/cyprus/14-youth-policy-decision-making-0>

45 <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/estonia/14-youth-policy-decision-making>

46 <https://www.byc.org.uk/programmes/uk>

47 <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/republic-of-north-macedonia/12-national-youth-law>

48 https://www.youthpolicy.org/national/Papua_New_Guinea_2011_Youth_Policy_Chapter.pdf

49 https://www.youthpolicy.org/national/Ghana_2010_National_Youth_Policy.pdf

50 https://europa.eu/youth/d8/sites/default/files/inline-files/2018_youth_strat_1_youth_law_or_national_legislation_on_youth.pdf

51 https://www.un.org/en/content/common-agenda-report/assets/pdf/Common_Agenda_Report_English.pdf

Som en del av kampanjen Be Seen, Be Heard stöder The Body Shop och FN:s generalsekreterares sändebud för unga även program som utvecklar ungas förmåga att bli morgondagens ledare. Allt kampanjarbete på nationell nivå sker i samarbete med lokala organisationer som delar gemensamma värderingar och som har expertis när det gäller att öka ungas deltagande i deras land.

**Vill du veta mer om den globala kampanjen
eller detta unika samarbete? Följ #BeSeenBeHeard och delta i samtalet.**

Samarbete mellan The Body Shop och Youth 2030 Movement för att utöka demokratin!

The Body Shop backar #Rösträtt16 och tillsammans med Youth 2030 Movement kommer vi att arbeta för att utöka rösträttsåldern till 16 år. Målet är att unga ska inkluderas i beslut om vem som ska representera folket, och ta beslut om ungas nutid och framtid.

Den globala kampanjen Be Seen, Be Heard syftar till att öka ungas deltagande i maktens rum i över 75 länder över sex kontinenter.

The Body Shop har alltid arbetat utanför skönhetsbranschen, sökt förändring där andra varumärken såg risker. Vi är inte rädda för att utmana status quo och att hitta de rätta lösningarna. Detta är inte vår första strid.

Samarbetet med Youth 2030 Movement kommer att leda till ett perspektivskifte i frågan - ju fler vi är, desto starkare är vi och desto större skillnad kan vi åstadkomma. Det behövs en bredd av aktörer som vågar vara modiga och ta ställning för ungas plats i samhället!

Tanja Bruun
Head of Brand & Activism,
The Body Shop Sverige & Danmark

Kommentar från Youth 2030:

Att sänka rösträttsåldern är demokratins självklara nästa steg!

Youth 2030 Movement grundades 2019 med en agenda: att fram till år 2030 jobba fokuserat för att riva hindren mellan unga och makten. Vi är en ideell förening som samlar barn, unga, vuxna allierade, och föreningar som vill vara förändringen som leder till ett maktskifte i synen på ålder. 2021 tog vi initiativ till ett samarbete med 10 barnrättsorganisationer som slutade i lanseringen av plattformen Störredemokrati.nu. Där har vi samlat forskning om sänkt rösträttsålder, argument för inkludering av unga, och ett aktivistkit. Vi är jättestolta över att nu vara partner till Be Seen Be Heard-kampanjen!

Trots att frågan om sänkt rösträttsålder har drivits i flera år av olika aktörer, trots att Barnkonvention blivit lag och Sverige profilerar sig som ett barnrättsland - är det för få som kämpar för barn och ungas rätt att påverka demokratin. Medelåldern i riksdagen 2022 är 46,7 år. Bara en enda riksdagsledamot är under 24 år. På lokal nivå är medelåldern oftare ännu högre.

När unga inte inkluderas skapas en misstro till politiker och till hela vuxenvärlden, och inte minst till sin egen förmåga och röst. När vuxna inte lyssnar på ungas idéer och åsikter tar de beslut som inte tar hänsyn till de generationer som ska växa upp i världen de skapar. Vi måste minska glappet mellan politiker och unga, och trösklarna för ungas politiska deltagande behöver sänkas.

Att ge unga rösträtt sänker inte bara trösklarna, utan tar bort dem. Jag vet hur frustrerande det är att inte få rösta när man själv bidrar så mycket till samhället och är engagerad. Erfarenheten att vara ung saknas i stora delar av politiken idag, trots att unga är mer engagerade och samhällsintresserade än någonsin. Vi unga är trötta på att inte bjudas in, användas som alibin, och att gång på gång behöva bevisa att vi förtjänar att inkluderas. Att ungas engagemang, driv och kunskaper tas på allvar kommer alla att vinna på. Ungas inkludering är avgörande för demokratins framtid, och vi ser fram emot att sätta sänkt rösträttsålder på agendan tillsammans med The Body Shop.

Mayson Joacimsbarn Persson
Talesperson Youth 2030 Movement

**Scanna QR-koden för att läsa mer
om samarbetet och kampanjen.**

Be
Seen
Be
Heard

THE BODY SHOP

